

Markedsbasert høsting av fiskeressurser

Hensikten med dette prosjektet er å utvikle systematisk kunnskap om hvordan ulike faktorer påvirker fangstadferd. Slik kunnskap er nødvendig for å legge forholdene bedre til rette for at næringen samlet sett skal kunne betjene verdifulle markeder på en bedre måte.

I 2007 har oppmerksomheten vært rettet mot å vurdere effekten av ulike former for kvotepremiering som skal bidra til å endre landingsmønsteret. I prosjektet har to slike ordninger vært vurdert – ekstra kvoter for å redusere sesongtopper og ekstra kvoter for å fange torsk levende. Distriktskvoteordningen har vært et forsøk på å dempe sesongtoppen og flytte deler av fangsten til høsten. Erfaringene med denne type virkemiddel er at sesongmønsteret er vanskelig å endre. Det er først og fremst styrt av tilgjengelighet, vær og fangstøkonomi. En viktig drivkraft for å lande større andel torsk levende har vært at fiskerne har oppnådd en prispremie. Tall fra 2007 viser at denne prispremien falt og dermed også volum torsk som ble fanget levende.

I 2007 har det innenfor prosjektet også vært analysert hvordan minstemålsbestemmelsene påvirker hyselinefisket på finnmarkskysten. Store områder i Øst-Finnmark – som av havforskere betegnes som et oppvekstområde for hyse – har i seinere år vært stengt for fiske med fløytline på grunn av stor innblanding av småfallen fisk. Ettersom den minste hysa har liten markedsverdi, og stort sett eksporteres ubearbeidet ut av landet, konkluderes det med at minstemålsbestemmelsene ikke bør endres.

I tillegg er også grad av spesialisering analysert – både i fangst og produksjonsledd. Et sentralt funn er at bedriftene i produksjonsleddet er blitt stadig større med en sterk og mer spesialisert produksjon. Utviklingen har bidratt til at nye effektive teknologiske løsninger har erstattet tunge og arbeidskrevende operasjoner. Fartøyleddet derimot søker å redusere risiko gjennom å investere i kvoterrettigheter på flere arter. Gjennom denne investeringsstrategien søker rederne å skaffe fartøyene et sett av rettigheter i ulike sesongbaserte fiskerier som til sammen gir helårig drift.